

Farsang

A farsangi hagyományok nem csupán az egész magyar nyelvterületen, de az európai népek körében is rendkívül szerteágazóak és elterjedtek, ugyanakkor változataiban táji eltérések mutatkoznak. Egyes népi színjátékok csak kisebb területen vagy csupán egyetlen faluban élnek, s az egyszemélyes előadástól a többszereplős produkcióig mindenféle válfajuk felbukkan.

A farsangi időszak időtartama minden évben változik, mivel teljes egészében húsvéthoz kapcsolódik. Kezdőnapja január 6. ([vízkereszt](#)) állandó időpont, míg az utolsó húshagyókedd, mozgó nap.

Húshagyót (

húshagyt, húsjó, huszjó, húshajó, húsbagyó, húsbagyt, húshagyt

) követő nap hamvazószerda, mely a 40 napos böjt kezdete, s húsvétig tart. Húsvét pedig a tavaszi napéjegyenlőséget (márc. 21.) követő első holdtölte utáni első vasárnap (325. niceai zsinat).

A farsangi időszak a népi gyakorlatban lényegében három napra, a nagyböjtöt megelőző farsangvasárnapra, farsanghétfőre és húshagyókeddre korlátozódik. Néhol, különösen Erdélyben s a Felvidéken a farsangi ünnepkör határa kitolódik.

A vízkereszt és húshagyókedd közötti időszakban farsang idején több olyan jeles nap létezik, mely a farsangtól függetlenül működik (*vízkereszt, Vincze-nap, Pál-nap, Gyertyaszentelő, Balázs-nap, Gergely-nap*). Annak ellenére, hogy a farsangi szokások a néphagyományban az utolsó három napra esnek, nem hagyhatók figyelmen kívül azok a dramatikus játékok, melyeket elsősorban a farsangi időszakban mutatnak be.

A farsang és karnevál kifejezés közötti különbség, hogy a karnevál a népnyelvben ismeretlen. A magyar nyelvben a farsang fogalomköre sokkal tágabb, mint a karneválé. A farsang ugyanis az egész időszakot jelöli teljes hagyománykörrel, míg a karnevál nem időszakot jelöl nálunk, csupán ünnepséget, jelmezes felvonulást, álarcos bált értenek alatta. Természetesen másutt (olaszok, franciák, spanyolok), ahol a karnevál fogalommal jelölik az egész időszakot, jelentéstartalma kiterjed az egész szokáskörre.

Farsang

Írta: Benedek Csaba

2012. január 13. péntek, 11:35 - Módosítás: 2020. április 06. hétfő, 13:14

[Olgyay Zoltán: Farsang Néprajz Egyetem Halgatóinak 5. előadásához. 1991. június 11. \(főszöveg\)](#)